אמר ר' אלעזר יראוהו שהממין בחורשין

ומבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה

אמאי הא לא משך א"ר חִסרא ישהכישה

במקל אמרי וכיון דראוהו גזלן הוא ייכיון דקא

מממרי מנייהו גנב הוא ואלא גזלן היכי דמי

אמר ר' אבהו יכגון בניהו בן יהוידע שנאמר

וויגול את החנית מיד המצרי ויהרגהו

בחניתו ר' יוחנן אמר כגון בעלי שכם שנאמר

יוישימו לו בעלי שכם מארבים על ראשי

ההרים ויגזלו [את] כל אשר יעבר עליהם

בדרך וָר׳ אבהוֹ מאי מעמא לא אמר מהאי

אמר לך כיון דמממרי איממורי לא גזלני

נינהו ור' יוחנן הא דקא מטמרי דלא ניחזינהו

אינשי וניערקו מנייהו שאלו תלמידיו את

רבן יוחנן בן זכאי מפני מה החמירה תורה

בגנב יותר 6 מגזלן אמר להן זה השוה כבוד

עבד לכבוד קונו וזה לא השוה כבוד עבד

לכבוד קונו יכביכול עשה עין של ממה

כאילו אינה רואה ואוון של ממה כאילו

אינה שומעת שנאמר ³הוי המעמיקים מה'

לסתיר עצה והיה במחשך מעשיהם וגו'

וכתיב יויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי

יעקב וכתיב יכי [אמרו] עזב ה' את הארץ

ואין ה' רואה מ(תניא) אמר ר' מאיר משלו

משל משום רבן גמליאל למה הדבר דומה

לשני בני אדם שהיו בעיר ועשו משתה אחד

זימן את בני העיר ולא זימן את בני המלך

ואחד לא זימן את בני העיר ולא זימן את בני

המלך איזה מהן עונשו מרובה הוי אומר זה

שזימן את בני העיר ולא זימן את בני המלך

אמר רבי מאיר בא וראה כמה גדול כח של

מלאכה שור שביטלו ממלאכתו חמשה שה

שלא ביטלו ממלאכתו ארבעה אמר רבן

יוחנן בן זכאי בא וראה כמה גדול כבוד

הבריות שור שהלך ברגליו חמשה שה

שהרכיבו על כתיפו ארבעה: מתני׳ מהאין

מגדלין בהמה דקה בא"י יאבל מגדלין

בסוריא ובמדברות של ארץ ישראל יאין

מגדלין תרנגולין בירושלים מפני הקדשים

יולא כהנים בארץ ישראל מפני הטהרות

מאין מגדלין חזירין בכל מקום 'לא יגדל"

הבהמה במקום שהוא ומש"ה פריך והא לא משך: ביון דראוהו גולן הוא. כלומר שעושה במקום גלוי ולא דמי לגונב בבית או בחלר: דרבר יוחנן הא דמממרי בו'.

למ"ד בהכונס (לעיל דף מ. ושם) דלר׳ יוחנן לסטים מזויין כיון דמטמר מאינשי גנב הוא אנטריך להאי טעמא דלמ"ד דגזלן הוא לר' יוחנן לא לריך להאי טעמא כלל:

מפני מה החמירה תורה כו'. בטוען טענת גנב וטענת גולן לא שייך האי טעמא כלל: אין מגדלין בהמה דקה. אפיי בנית קאמר דלרעות אפי׳ בהמה גסה אסור כדאמרינן בזה בורר (סנהדרין דף כה:) רועה שאמרו אחד רועה בהמה גסה ואחד רועה בהמה דקה וא"ת והא דמסיק התם דרבא מגדלין איתמר דמגדלי בהמה דהה בארן ישראל פסולין בחולה לארן כשרים מגדלי בהמה גסה אפי׳ בא״י כשרים מאי קמשמע לן דהא דבחו"ל כשרים מתני' היא דאפי' בסוריא שרי כ"ש בחו"ל ויש לומר דודחי לח אנטריך אלא איידי דאמר דבא"י פסולין קמסיים דבחו"ל כשרים ומגדלי בהמה גסה דאפי' בא"י כשרים אלטריך לאשמועינן דאי ממתניתין הוה אמינא דאפי׳ גסה אסור והא דנקט דקה לאשמועינן דאפי׳ דקה שרי בסוריא ונראה דהא דאמרינן בפ"ק דב"מ (דף ה:) דרועה בהמות של אחרים כשר דאין אדם חוטא ולא לו היינו דוקא גסה שמותר לגדל אבל דקה בא"י או בבבל לרב אין נראה לחלק בין מגדל שלו לשל אחרים דהא אפי׳ קשורה בכרעי המטה אסור ולא כדברי המפרש לקמן דסבר רב הונא שמותר למסור לאשתו כמו שמותר לרועה ולכך היתה מנטרת להו חובה דהא כיון דבבל כא"י לבהמה דקה אין לו לחלק בין על ידי עלמו בין ע"י חחרים והנהו עיזי דאכלי חושלי בנהרדעא בחוקת הבתים (ב"ב דף לו.) וקאמר שאני עיזי דמסירי לרועה אף על גב דנהרדעא היא בבל שמא לא היו כל כך נזהרים על דברי רב שאמר בבל כא"י לבהמה דקה שגם רב הונא לא החמיר וכן משמע דאפי׳ ע״י אחרים אסור מדלא מסר ההוא חסיד בהמה לרועה וכן בעלי בתים שבגליל מסתמא לא היו מרעין בעלמן את לאנן ורועה שעשה תשובה מי לא עסקינן שמולא אחרים שירעו

אדם את הכלב אלא אם כן היה קשור בשלשלת ייאין פורסין נישובים ליונים אלא אם כן היה רחוק מן הישוב ל' לו ואפי׳ הכי קאמר ימכור על יד: יהטנק רים: גבל ת"ר אין מגדלין בהמה דקה בא"י אבל מגדלין בחורשין שבארץ ישראל בסוריא אפילו בישוב ואין צריך לומר בחוצה לארץ תניא אידך אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל אבל מגדלין במדבר שביקודה ובמדבר שבספר עכו ואף על פי שאמרו אין מגדלין בהמה ישראל אבל מגדלין במדבר שביקודה ובמדבר שבספר עכו ואף על פי דקה אבל מגדלין בהמה גסה לפי "לשאין גוזרין גזרה על הצבור אלא אם כן רוב צבור יכולין לעמוד בה בהמה דקה אפשר להביא מחוצה לארץ בהמה גסה אי אפשר להביא מחוצה לארץ ואף על פִי שאמרו אין מגדלין בהמה דקה מאבל משהה הוא קודם לרגל שלשים יום וקודם משתה בנו ל' יום ובלבר שלא ישהה את האחרונה שלשים יום דסר"א דאי נפק ליה רגל ומכי זבנה עד השתא אכתי לא מלו ליה תלתין יומין לא נימא תלתין משרא שרי ליה לשהויי אלא כיון דנפק ליה רגל לא מבעי ליה לשהויי

שהמבין בחורשין. פי׳ הטמין עלמו וס״ד שהלך בחשלי וטבה שכירום דמטלטלי. שהשכיר לו כליו: בני שטרא נינהו. בתמיה הא לא מקנו מטלטלין אלא במשיכה כדאמרינן בקדושין (דף כו.) ונהי נמי דמקנו בכספא לענין קבולי מי שפרע מיהו בשטר לא מיקנו מידי דדברים בעלמא נינהו כדאמרינן בהזהב (ב"מ דף מט.) דברים אין בהם משום מחוסרי אמנה: שהעמין בחורשין. שנטמן ביער שכירות דממלמלין ממלמלי בני שמרא נינהו אמר רב חסדא "שכירות דקרקע:

לגנוב בהמות הרועות שם: וכיון דראוהו גולו הוא. ולא דומה לגנב בפני שנים דהתם אע"ג דחזו ליה שאר אינשי לא מיסתפי מינייהו דמימר אמר לא מינייהו שקילנא מידי אבל חורשין מרעה לכל היא ולא ידע דמאן ניהו הך בהמה וכיון דלא מיסתפי מכולי עלמא גזלן הוא: החמירה חורה. לשלם כפל ארבעה וחמשה: השוה כבוד עבד. לא ירא מבני אדם כדרך שלא ירא מהקב"ה אבל גנב לא השוה עבד לקונו אלא כיבד העבד יותר מקונו שהוא ירא מבני אדם ומעין של מעלה לא נזהר: לסתיר עלה. כמו להסתיר יועץ במסתרים לגנוב להרע: שה שהרכיבו. הגנב על כתיפו וזלול את עלמו בו לפיכך היקל הקב"ה עליו בתשלומין: בותבר' אין מגדלין בהמה דקה בחרץ ישרחל. משום ישוב ח"י שמבעירש את השדות וכל שדות א"י סתמן דישראל: אבל מגדלין בסוריא. ארם לובה דדוד כיבשה וקסבר דלא שמיה כיבוש והויא כחולה לארץ ובחולה לארץ מותר לגדל דלא חיישינן לישוב ואם יפסידו שדות אחרים ישלמנה: אין מגדלין תרנגולין בירושלים. אפי׳ ישראל: מפני הקדשים. שישראל אוכלים שם בשר שלמים ותודה ומעשר בהמה ודרך תרנגולים לנקר בחשפה שמה יביהו אוענס כעדשה מן השרץ ויטמאו את הקדשים: ולא יגדלו להנים חרנגולין. בכל א"י: מפני הטהרות. שהכהנים אוכלין תרומה הן לריכין להוהר בטהרתן: חזירין. טעמא מפרש בגמראי: את הכלב. מפני שנושך ומנבח ומפלת אשה מיראתו: נישובים. פחים שלא ילכדו בהן יוני בני הישוב: שלשים רים. ארבע מילין: גבו' בחורשין. ביערות כדמתרגמינן ביערי חורשה: בהמה גסה. לריכה בישוב למשחוי ולחרישה: שלא ישהה האחרונה שבהן שלשים יום. לקח בהמות קודם לרגל שלשים יום וסמוך לרגל לא יאמר הריני שוחט את המוקדמות ומאחר את האחרונות אף לאחר הרגל

א) [לעיל נו.], ב) [עיין פרש"י ביומא ג: ד"ה כביכול], ג) רש"ל מ"ז, טו:], ה) [עי׳ להמו פב: ד"ה לאו. ו) וב"ב כג. ועי׳ רש״י חולין קטז. ותענית י. ד״ה רישבא משמע דגרם הכא רישבים. ז) [ב"ב ס: ע"ו לו. הוריות ג:], ח) [תוספת' פ"ח], :6"03 י) [לקמן פב:], כ) [דברים

מוסף רש"י

שכירות דקרקע. השכיר לו ביתו, משנתן לו כסף או שכתבו לו בעלים ביתי מושכר לך ומסר לו השטר או שהחזיק בו השוכר, איו אחד מהם יכול לחזור לאן מגה מטים. כביכול. כאילו (ב"מ צטי). כביכול. כאילו אפשר לומר כן, וכן כל כביכול שבש"ם ויומא נתבוה בו הגנב לנשחו על כתפו (שמות כא לז). שה הואיל ונתבוה בו (שם). אין פורסים נישובים ליונים. שלא ילכדו נהס יוני הישוב (ב"ב כג.).

רבינו חננאל

ואוקימנה שכירות קרקע בקנייתו. אמר ר' אלעזר ראוהו שהטמין בחורשין, ביערין, כיון שהכישה ביערין, כיון שהכישה במקל, משכה טבח ומכר משלם ד' וה'. דכיוז דקא מטמר גנב הוא ומשלם ז וה', ולא גזלן הוא שאינו משלם אלא קרז. והיכי לשלם אלא קון. וווכי דאמי גזלן, כגון בניהו בן יהוידע שנ׳ ויגזל את החנית מיד המצ' ויהרג' בחנ׳, או נמי כבעלי שכם. שאלו תלמידיו את רבן יוחנן בן זכאי מפני מה החמירה התורה בגנב, שמשלם ד' וה', יותר מן . הגזלן שאינו משלם אלא קרן בלבד. אמ׳ להן, גזלן השוה כבוד עבד לכבוד קונו ולא נתבייש לא והגנב נתבייש מבני אדם והס[תיר ולא נתבייש מקונו]. [מתני'. אין] מגדלין בהמה דקה בארץ ישרא' כול'. תנו רבנז איז שאין שאין גזרה על הצבור אלא א״כ רוב צבור יכולין לעמוד בה. בהמה דקה איפשר להביא מחוצה לארץ. י. אבל בהמה גסה לחרישה ולמשוי ולמלאכה אי אפשר בכל יום להביא מחוצה לארץ.

קבו א מיי' פ"א מהל' מכירה הלכה יח סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סימן קלה סעיף ט וסימן שו סעיף ב וסימן שטו

עין משפם

נר מצוה

מעיף א: קבח ב ג מיי

קכמ ד מיי׳ שם פ״ח הלכה ג ועיין בהשגות ובמ״מ ופ״ח מהלכות גזלה ואבידה הלכה ג ועיין במ"מ ובל"מ סמג לאוין קנה טוש"ע ח"מ סימן שנט סעיף 1: קל ה ו מיי׳ פ"ה מהל׳ טחי ממון הלכה ב

סמג עשין סו טוש״ע ח״מ סימן תט סעיף א: קלא ז ח מיי׳ פ״ז מהלכות בית הבחירה הלכה יד: . קלב ט מיי׳ פ״ה מהל׳

מקי ממון הלכה ט סמג עשין סו טוש"ע ח"מ , סימן תט סעיף ב: קלג י מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ג:

כם מניי קלד כ מייי מ"ו מהלי וזילה ואבידה הל' ח סמג עשין עג טור ח״מ סימן שע: קלה ל מיי׳ פ״ב מהלי ממרים הלכה ה

סמג עשין קיא: מ מיי׳ פ״ה מהל׳ מקי ממון הלכה ז סמג עשין סו טור ח"מ

תורה אור השלם ו. והוא הכה את איש מְצְרִי אִישׁ מַרְאֶה וּבְיַד הַנְּיִת וַיֵּרֶד אֵלְיו בַּשְׁבֶט וַיִּגְוֹל אֶת הַחֲנֵית מִיַד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ: שמואל ב כג כא בְּיַנְיְהְיוּ הּיּלּינְהְיּהְיּ 2. וַיְשִׁימוּ לוּ בַּעֲלֵי שְׁכָּם מְאָרְבִּים עַל רְאשֵׁי הָהָרִים וַיִּנְזְלוּ אַת כָּל אָשֶׁר יַעֲבֹרְ עֻלְיהֶם בַּדֶּרֶךְ וַיֻּגֵּד לַאֲבִימֶלֶךְ:

שופטים ט כה הוי הַמַּעַמִיקִים מיי לַסְתִּר עִצְה וְהָיָה בְמַחְשָׁךְ מִעֲשִׂיהָם וַיֹּאמְרוּ מִי רֹאֵנוּ וּמִי יענה: ישעיהו כט טו וַנּאמְרוּ לָא יִרְאָה יָּה וַנּאמְרוּ לָא יִרְאָה יָּה ולא יָבִין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:

. וַיּאמֶר אַלַי עֲוֹן בֵּית. זיאמֶר אַלַי עֲוֹן בִּית. יי גְּדוֹלְּלְּ יְיּאֹד וַתִּמְּלֵא דְּמִים וְהִיי זֹטֶה ר יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה נְּדוֹל בָּמָאֹד מְאֹד וַהִּמְּלֵא בָּמָאֹד מְאֹד וַהִּמְּלֵא הָאָרֶץ דְּמִים וְהָעִיר מַלָאַה מַטָּה כִּי אַמִרוּ עָזַב יִי אֶת הָאָרֶץ וְאֵין יִי יחזקאל ט ט

הגהות הב"ח (מ) גם' יותר מבגזלן:

הגהות מהר"ב רנשבורג

אם רש"י ד"ה מפני הקדשים וכו' עלם כעדשה. מלת עלם נמחק:

עד מלאות שלשים יום למקחן: